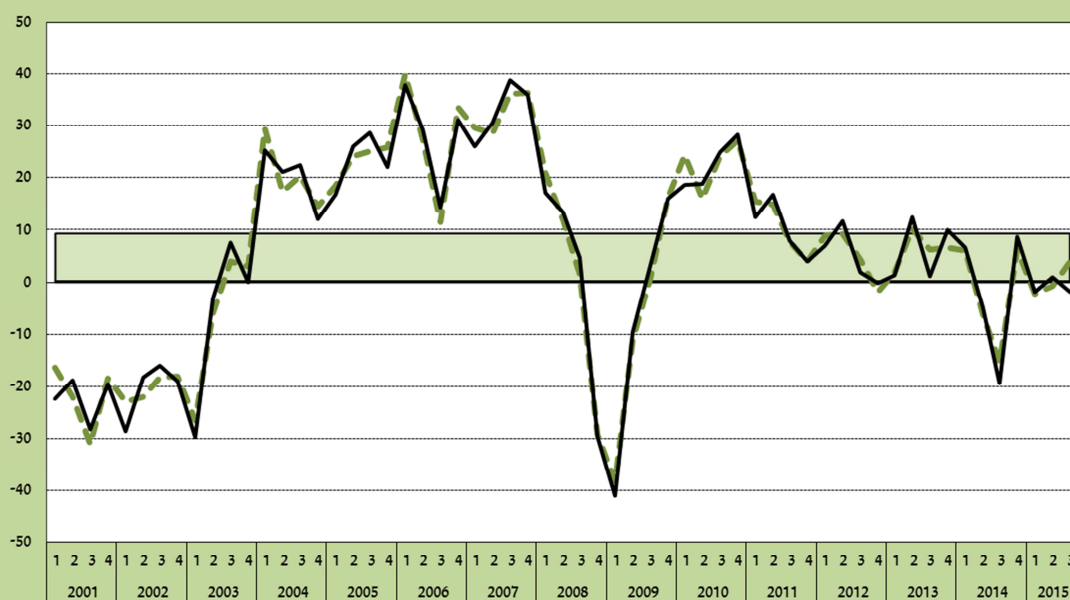

ממצאים עיקריים מסקר החברות לרביע השלישי של שנת 2015

סקר החברות לרביע השלישי של 2015 משקף את המשך קצב ההתרחבות המתון של פעילות המגזר העסקי. ממצא זה עולה ממאזן הנטו המשוקלל הנמצא בקרבת אפס, בדומה לשני הרביעים הקודמים (איור 1 ולוח 1). עם זאת, ישנה שונות בין ענפי המשק: בענף התעשייה מאזן הנטו שלילי מאד, בענפי המסחר, השירותים והתחבורה והתקשורת מאזן הנטו מצביע על אי שינוי ברמת הפעילות, ובענפי הבנייה והמלונאות מאזני הנטו חיוביים. הציפיות לרביע הבא חיוביות יותר ומקיפות את ענפי השירותים, התחבורה והתקשורת והבנייה, כאשר בתעשייה החברות מצפות להמשך התכווצות.

איור 1 - מאזן הנטו המשוקלל של סך הפעילות של הסקטור העסקי
מקורי (קו מלא) ומנוכה עונתיות (קו שביר)

לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות

(נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)

שנה	2012	2013	2014	2015
רביע	IV	I	II	III
התעשייה (התפוקה)	*1	*2	*9	*2
מנוכה עונתיות	*2	*0	*6	*1
המסחר (המכירות)	*11	*9	*5	*10
מנוכה עונתיות	*12	*6	*25	*8
הבנייה (היקף הביצוע)	*18	*7	*24	*11
מנוכה עונתיות	*17	*9	*18	*12
התחבורה והתקשורת (הפעילות) ¹	*1	*35	*4	*3
מנוכה עונתיות	*2	*28	*2	*3
בתי המלון (הפעילות) ²	-30	*25	-33	-57
השירותים העסקיים (הפעילות)	*0	*6	*6	*1
מנוכה עונתיות	*4	*3	*8	*3
סה"כ הסקטור העיסקי	0	1	7	-2
מנוכה עונתיות	-2	2	6	-1

* כוכבית לשמאל המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
 (1) מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה ובתקשורת, בשל המספר הקטן של החברות.
 (2) לעומת הרביע המקביל אשתקד.

מאזן הנטו של התפוקה בענף **התעשייה** מלמד על ירידה נוספת בפעילות ברביע השלישי, המלווה בירידה במכירות לשוק המקומי וליצוא. כמו כן, לירידה המתמשכת בשיעור הניצול של ציוד, נוספה ברביע זה גם ירידה במספר העובדים. הירידה בפעילות מקיפה חברות גדולות, בינוניות וקטנות, אך מאפיינת בעיקר כאלו המייצרות בטכנולוגיה מסורתית. הציפיות בענף הן לירידה נוספת ברביע הבא בהזמנות המקומיות וביתר שאת בהזמנות ליצוא. בענף **השירותים** מאזן הנטו של הפדיון משקף אי שינוי בפעילות והציפיות הן לגידול משמעותי בפעילות ובהזמנות ברביע הבא. גם מאזן הנטו של המכירות בענף **המסחר** נמצא סביב אפס עם ציפיות מעורבות לגידול במכירות לצד צמצום במספר העובדים ברביע הבא.

בענף **הבנייה**, נרשמה עליה במאזן הנטו של היקף ביצוע העבודות רביע שני ברציפות. ברביע זה התרחבות הפעילות משתקפת הן בבניית מבנים והן בבניית תשתיות. הפעילות המוגברת ממשיכה להיות מלווה במגבלות חמורות הנובעות ממחירי הקרקעות וממחסור בעובדים מקצועיים. הציפיות הן להתרחבות נוספת בפעילות ברביע הבא. העלייה בפעילות בענף **המלונאות** הרביע הייתה משמעותית בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, והיא משקפת את התאוששות הענף ביחס לתקופת "צוק איתן". העלייה נובעת מגידול במספר הלינות של ישראלים לצד אי שינוי במספר הלינות של תיירים. הציפיות הן לחזרה למגמת הירידה בהזמנות תיירים ברביע הבא, והיקפן הנמוך הוא המגבלה החמורה ביותר בענף. בענפי **התחבורה והתקשורת** הייתה יציבות במכירת שירותים לישראלים לצד ירידה במכירת שירותים לזרים. הציפיות הן להאצה משמעותית בפעילות ברביע הבא.

בחינת מגבלות הביקוש וההיצע מלמדת כי מגבלת הביקוש ממשיכה להיות המגבלה העיקרית לביצוע הפעילות (פרט לענף הבנייה). יחד עם זאת, מגבלת המחסור בעובדים מקצועיים הולכת ומחריפה בענפי הבנייה, התחבורה והתקשורת, והמלונאות. בהשוואה לרביע הקודם, קיימת הקלה של ממש בחומרת מגבלת קשיי המימון בחברות קטנות בסקטור העסקי, ומנגד עליה קלה

אצל חברות בינוניות וגדולות (איור 3). מגבלות הביקוש בכל הענפים אינן מצויות ברמת חומרה גבוהה, אך ניסיון העבר מלמד שניתן ללמוד משינויים בחומרת המגבלות, גם כשרמתן נמוכה.

ברביע השלישי של שנת 2015 **ירדו ציפיות החברות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים** לכ-1.4 אחוזים לעומת 1.6 אחוזים ברביע קודם; החציון נותר קבוע ברמה של 1.5 אחוזים. 72 אחוזים מהחברות המדווחות בסקר הרביע צפו שהאינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך תחום יעד יציבות המחירים (1-3 אחוזים). **הציפיות לשער החליפין** ברביע הבא עלו לרמה של 3.91 ₪ לדולר, בהשוואה ל-3.86 ₪ לדולר שדווחו ברביע הקודם.

ממצאי סקר החברות לרביע השלישי של שנת 2015 מבוססים על תשובותיהן של כ-320 חברות ועסקים מענפי המשק השונים.

שאלות הסקר הן איכותיות; החברות מתבקשות לדווח על כיווני השינויים של המשתנים השונים-עליה, ירידה או יציבות – ולציין את עוצמת השינוי- "רב" או "מעט".

נתוני סקר החברות נמצאו בדרך כלל מתואמים עם מגמות הנתונים המקרו כלכליים של המשק ויתרונם הוא בהיותם זמינים ומספקים מידע מהיר, יחסית למקורות הנתונים האחרים.

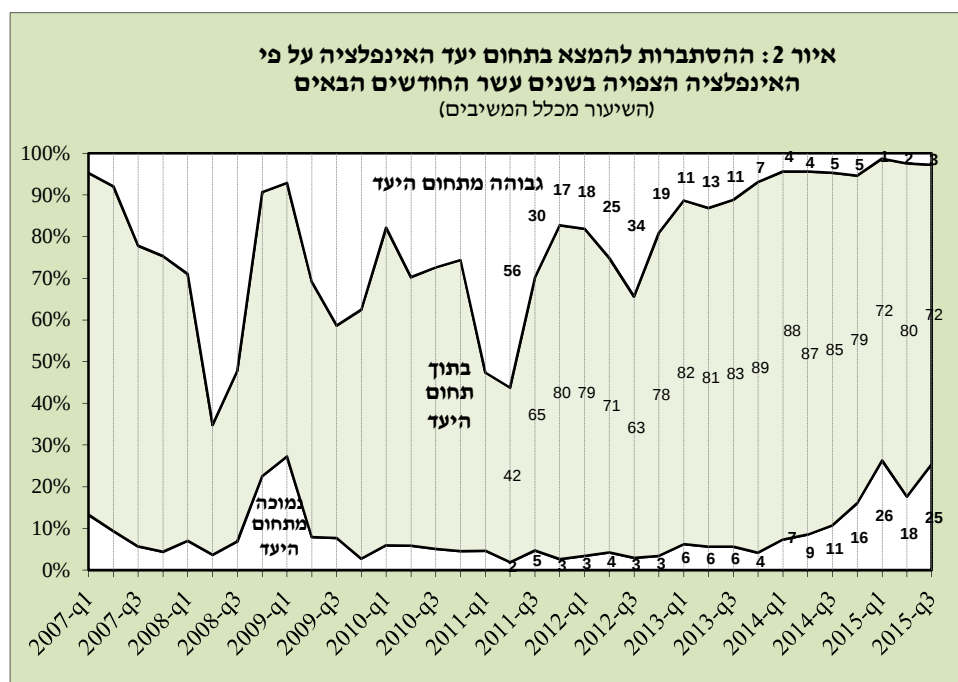
לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות

(נתונים מקוריים, אחוזים)

שנה	2012	2013	2014	2015
רביע	IV	I	II	III
חברות מתקדמות	*-4	19	*-8	*0
חברות מעורבות	*9	32	*9	*-19
חברות מסורתיות	*2	*12	*-3	*6

לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

שנה	2012	2013	2014	2015
רביע	IV	I	II	III
1. השכיח	2.50	2.00	2.00	1.50
2. החציון	2.50	2.10	2.00	1.50
3. הממוצע	2.56	2.35	1.89	1.41
4. סטיית התקן	0.93	1.05	0.88	0.89
5. ההטיה ¹	0.06	0.35	-0.11	-0.09
מספר החברות שדיווחו	440	411	388	384

לוח 3: ציפיות החברות לשער החליפין מול הדולר

בתקופת הסקר, ממוצע שעי"ח היה 3.88 ש"ח לדולר

שנה	2012	2013	2014	2015
רביע	IV	I	II	III
מספר תשובות	448	429	404	388
לרביע הבא ממוצע	3.89	3.75	3.51	3.91
סטטיית תקן	0.13	0.13	0.13	0.26
מספר תשובות	445	426	401	381
לשנה הבאה ממוצע	3.98	3.87	3.6	3.93
סטטיית תקן	0.35	0.29	0.2	0.34

לוח 4 : התעשייה – מאזני נטו

2015				2014				2013				2012	התעשייה
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
-18	*-5	*2		15	*-6	*4	*9	*1	*-4	12	*2	*1	1. התפוקה
-21	-13	*-10		*5	*-10	*3	*1	*6	*-8	17	*-5	*-3	2. המכירות
-17	-12	-12		*0	-11	*-8	*-6	*1	*-9	12	*-7	*-3	3. המכירות בשוק המקומי
-22	-13	*2		*2	*-4	19	*9	*2	*-4	*10	*-6	*-8	4. היצוא
*-3	*7	*3		*0	9	15	*8	*0	*8	10	*7	*2	5. מלאי חומרי הגלם
*-4	*1	*-3		*6	11	8	*5	*-3	*3	*2	10	*3	6. מלאי המוצרים המוגמרים
-18	*-8	*-4		*3	*-6	*-1	*-4	*-8	*-7	*4	*-1	*-7	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
-13	*2	*-2		*-3	*-7	*-4	*0	*-2	*-2	*-5	*2	*-2	8. מספר העובדים
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
*-10	*0	*-7		*6	-10	*-7	*-6	*-5	*-7	*-7	*-10	-11	9. ההזמנות לשוק המקומי
-16	*-8	*3		*3	-16	*6	*7	*-1	*1	*2	*5	*-3	10. ההזמנות ליצוא
113	150	158		145	153	156	176	181	166	170	149	185	מספר החברות שדיווחו

לוח 5 : המסחר – מאזני נטו

2015				2014				2013				2012	המסחר
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
*4	*-8	*-10		*-6	*-11	-25	*5	*4	*10	24	*-9	*11	1. המכירות
*-4	*6	*7		*2	*13	*-7	*10	*2	*12	*7	-16	*0	2. המלאי בסוף הרביע
*8	13	*9		11	20	*11	*10	19	25	24	14	13	3. אחוז המכירות באשראי
*-2	*-5	*0		*0	*2	*-4	*-3	*-2	*6	*2	*2	-7	4. זמן ההמתנה של לקוחות לאספקה
*-6	*-3	*2		*-4	*-4	*-7	-12	*4	*-8	*0	*-7	*-7	5. מספר העובדים
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
*-6	*-6	*-7		*-4	*-2	-11	*-7	*2	*-8	*4	*-4	*-8	6. התחזיות לשינוי במספר העובדים
*12	34	*14		23	*9	*7	22	24	*18	31	*18	*10	7. הציפיות למכירות ברביע הבא
51	62	59		53	55	57	58	55	51	55	57	62	מספר החברות שדיווחו

לוח 6 : בנייה – מאזני נטו

2015				2014				2013				2012	הבנייה
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
25	*20	*-11		*0	-35	-26	*24	*21	*0	*19	*7	*-18	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
*18	*20	*-12		*-14	-26	*-9	29	*10	*-5	*19	*6	*-20	2. מזה : בניית מבנים
31	*0	*-20		*-13	*-16	*-5	*6	*7	29	*25	*0	*0	3. בניית תשתיות
35	40	28		*19	*13	39	48	37	30	45	44	20	4. מחירי התפוקה
*6	*15	*6		*-10	-27	*-9	*-5	*5	*0	*5	41	*-26	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (מ"ר)
*12	*-5	*-11		*0	*-4	*-4	*10	*0	*10	*0	*12	*-21	6. היקף הגמר של בניית מבנים (מ"ר)
*12	35	22		29	22	35	*10	*15	*0	30	24	*11	7. משך הבנייה של מבנים
*12	*24	*11		*14	*4	*-4	*0	*0	*-15	*-10	*0	*-10	8. מספר העובדים
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
44	33	*17		*5	*-4	*9	*-5	*0	*0	*19	59	*-24	9. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
17	21	18		21	23	23	21	20	20	21	17	22	מספר החברות שדיווחו

לוח 7: התחבורה והתקשורת – מאזני נטו

2015				2014				2013				2012	התחבורה והתקשורת
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
*0	*-5	*3		*20	-45	*-7	*4	*-5	*-7	*-1	*35	*1	1. רמת הפעילות הכוללת
*0	*-2	*-3		27	*-30	*17	*13	*-12	*-1	*-8	*34	*-13	2. מכירת שירותים לישראלים
-31	*-3	*-13		*-10	-52	*-14	*0	*3	*-14	*-22	*-9	*-7	3. מכירת שירותים לזרים
*9	*-6	*-16		22	*-34	*2	*14	*-13	*-1	*6	43	*8	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
*0	*-10	-27		*-3	*-14	*7	*-13	*-12	*14	*4	*-5	*-1	5. מספר העובדים
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
*28	*13	*-8		*9	*15	*15	*6	*-21	32	*-20	*-3	*7	6. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת
17	24	26		26	26	25	24	24	15	22	21	20	מספר החברות שדיווחו

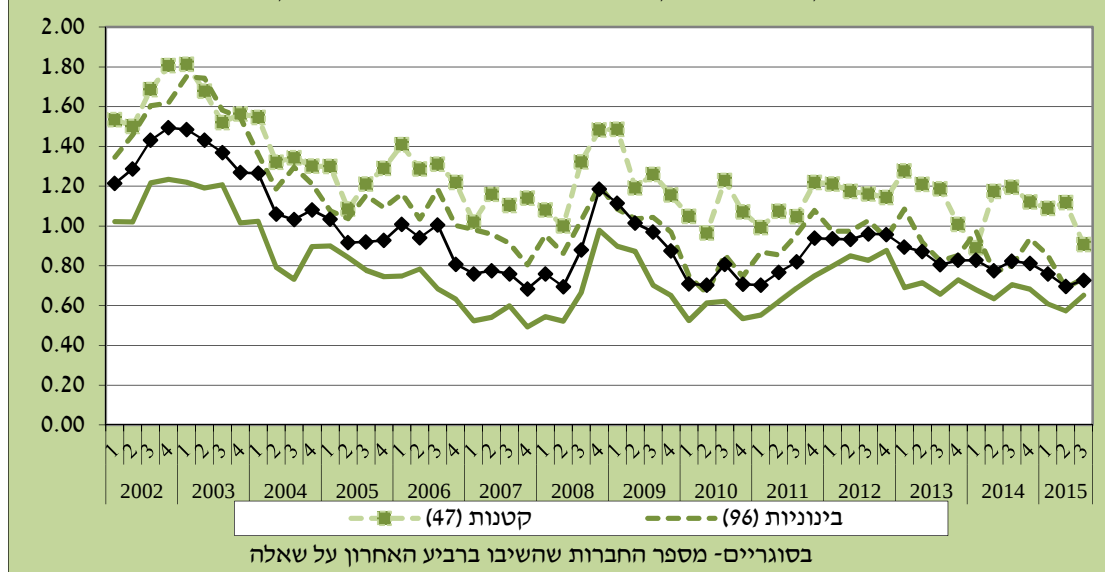
לוח 8: המלונאות – מאזני נטו

2015				2014				2013				2012	המלונאות
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
*36	-46	-57		*-28	-100	74	-33	*29	*-18	*-8	*25	-30	1. סך הפעילות
*0	-50	-78		-64	-100	50	*-7	35	-32	*-4	-32	-50	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
73	*-14	*-22		*0	*0	*0	*-19	*-24	*-9	*0	*-4	*-18	3. מספר הלינות של ישראלים
*9	*7	*23		40	-64	57	-56	*-24	*18	-44	36	*14	4. הפדיון הממוצע לחדר
*0	*-21	*-17		-50	-86	32	*-4	-24	*14	*-12	*0	-27	5. מספר העובדים
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
*-18	-43	-57		-52	-68	*-13	33	*0	*-23	*-4	-38	-73	6. הזמנות שנתקבלו מתיירים
*18	*-8	-38		-38	-58	*-22	*19	*-18	*-5	*8	*-13	-68	7. הזמנות שנתקבלו מישראלים
11	14	23		25	22	23	27	17	22	25	25	23	מספר החברות שדיווחו

לוח 9: השירותים – מאזני הנטו

2015				2014				2013				2012	השירותים
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
													א. הפעילות ברביע הנסקר
*-3	*7	*1		11	-16	*-3	*6	18	*4	12	*-6	*0	1. סך כל הפדיון מפעילות כוללת
*1	12	*0		*5	-13	*-4	*-1	10	*4	*8	*-6	*0	2. מכירת שירותים בארץ
*-6	*7	*-5		*7	*-4	*5	*7	*11	*2	*8	*0	*-2	3. מכירת שירותים בחו"ל
*1	*1	*-1		*0	*-3	*-1	*5	*0	10	*4	*-5	*1	4. מספר העובדים
*-3	*-1	*3		*0	*-1	*3	*5	*2	12	*4	*-3	*4	5. מזה: מקצועיים
*-3	*-3	*-5		-13	*-4	-12	*-1	*-2	*0	-6	*-2	*3	6. מספר העובדים הישראלים בחו"ל
													ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
12	13	12		11	13	*3	17	13	11	*8	18	12	7. ההזמנות או ציפיות לפעילות ברביע הבא
*11	*6	*11		*8	*4	13	18	*13	17	*7	18	*13	8. ההזמנות מחו"ל לרביע הבא
110	150	146		141	145	149	149	154	168	173	148	178	מספר החברות שדיווחו

איור 3 - קשיי מימון לפי גודל חברה של הסקטור

לוח 10: מאזן הנטו בענף התעשייה על פי גודל החברות ברביע השלישי של 2015
(לפי מספר מועסקים)

חברות התעשייה				
גדולות	בינוניות	קטנות	סך הכל	
*-13	-32	*-25	-18	התפוקה
-18	*-24	*-44	-21	סך המכירות
*-8	-33	*-44	-17	המכירות בשוק המקומי
-16	-38	-60	-22	היצוא
79	25	9	113	מספר חברות

לוח 11: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

ענף	מגבלה	2012	2013				2014				2015		
		IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
תעשייה	מגבלות הביקוש												
	היקף ההזמנות מחו"ל	1.3	1.4	1.4	1.5	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	1.3	1.2	1.4
	היקף ההזמנות מהארץ	1.1	1.2	1.2	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1
	מגבלות ההיצע												
	המחסור בצידוד ומכונות קשיי המימון	0.3	0.3	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
בנייה	המחסור בעובדים מקצועיים	0.6	0.6	0.6	0.7	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
	מחירי הקרקעות	0.9	0.9	0.9	1.1	0.9	0.9	0.8	0.9	1.0	0.9	1.0	1.0
	מגבלות הביקוש												
	היקף הביקוש	2.1	1.4	1.6	1.7	1.4	1.5	1.6	1.9	1.2	1.6	1.4	1.3
	מגבלות ההיצע												
מסחר	מחירי התשלומים	1.5	1.5	1.6	1.5	1.6	1.5	1.4	1.7	1.4	1.7	1.6	1.6
	קשיי המימון	1.9	1.7	1.9	1.7	1.8	1.9	1.7	1.3	1.4	1.7	1.5	1.6
	המחסור בעובדים מקצועיים	2.3	2.4	2.3	2.4	2.7	2.4	2.3	2.3	2.5	2.6	2.4	2.4
	המחסור בצידוד ומכונות	0.4	0.7	0.6	0.2	0.4	0.7	0.6	0.5	0.7	0.9	0.6	0.5
	מחירי הקרקעות	2.5	2.7	2.4	2.5	2.7	2.5	2.7	2.7	2.8	2.9	2.8	3.0
תחבורה ותקשורת	מגבלות הביקוש												
	היקף ההזמנות	0.9	0.9	0.8	0.9	0.7	1.0	0.7	0.8	0.7	0.8	0.9	0.8
	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.4	0.8	0.8	0.9	0.9	1.5	0.9	1.0	0.9	0.9	0.9	0.9
	המצב הכלכלי בעולם	1.0	0.7	0.9	1.0	0.7	0.8	0.8	0.8	1.1	0.8	0.8	0.8
	מגבלות ההיצע												
מלונאות	קשיי המימון	1.2	0.9	0.7	0.9	0.7	0.5	0.6	0.7	0.6	0.7	0.8	0.8
	המחסור בעובדים מקצועיים	0.8	1.0	0.9	0.9	1.0	0.9	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9
	מגבלות הביקוש												
	היקף תיירות מחו"ל	1.2	0.9	0.8	0.6	0.9	1.6	0.8	0.8	1.3	1.1	1.1	0.9
	היקף תיירות הפנים	0.9	0.4	0.9	0.4	0.9	1.2	0.6	0.6	1.0	1.0	0.9	0.9
שירותים	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.5	1.3	1.4	1.4	1.3	1.9	1.2	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
	החרפת התחרויות בענף	2.4	2.2	2.2	2.5	2.2	2.3	2.4	2.1	2.1	2.3	2.4	2.1
	מגבלות ההיצע												
	קשיי מימון	0.9	1.1	0.9	1.3	1.1	1.3	1.1	1.1	1.2	1.3	0.9	1.3
	המחסור בעובדים מקצועיים	1.2	1.1	1.2	1.7	1.2	1.4	1.3	1.3	1.4	1.8	1.2	1.8

1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

לוח 12: תת-ענפי התעשייה בשני הרבעונים האחרונים

ענפי התעשייה בשני הרבעונים האחרונים										
מספר המועסקים	מלאי המוצרים המוגמרים	ההזמנות ליצוא	היצוא בפועל	ההזמנות לשוק המקומי	מכירות בשוק המקומי	סך כל התפוקה	מספר החברות	הרביע	השנה	
*-18	*0	0	-60	45	*-18	*-27	11	3	2015	כרייה, חציבה, חומרי בנייה ועץ
0	*8	-33	-50	*8	*23	*-8	13	2	2015	
21	*-7	*17	*11	*0	*-8	*-21	14	3	2015	מזון ומזקאות
*4	*-7	38	*6	*5	*-4	*-8	26	2	2015	
-30	*20	*0	-50	*22	*-38	*-11	9	3	2015	טקסטיל, הלבשה ועוד
*20	*0	*0	*-20	*-27	*-30	*0	10	2	2015	
*-11	*0	-25	*-17	*-8	*5	*-5	19	3	2015	כימיקלים, גומי ופלסטיקה
*-4	*-8	27	*-4	33	*-4	*4	27	2	2015	
-32	-32	*-11	-67	*-5	-63	-68	19	3	2015	מתכת ומכונות
*0	*0	*0	*-11	*-9	*0	*-5	21	2	2015	
*-19	*0	*-3	*0	*-3	*0	*-4	27	3	2015	תוכנה, אלקטרוניקה, חשמל וכלי הובלה
*6	*6	*-11	*-13	-24	-32	*-6	35	2	2015	
*10	*22	*-22	*-13	*-25	*-10	*10	10	3	2015	נייר, דפוס ואחרים
*-8	*0	*-9	-44	*-33	-42	*-31	13	2	2015	
-13	*-4	*-8	-22	*0	-17	-18	112	3	2015	סך הכל התעשייה
*2	*1	*3	-13	*-7	-12	*-5	148	2	2015	